

‘Preken: in beweging komen’

1. Vraagstelling

In dit studieverlof heb ik me bezig gehouden met de vraag hoe de boodschap van de preek de hoorder in beweging brengt. Wij geloven namelijk dat de preek het middel is voor de Heere om ons te ontmoeten. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor uit het gepredikte Woord Gods (Rom. 10:17). Dat het echter zover komt is allerm minst gewoon. Dat God Zich openbaart via de verkondiging is een wonder van de Heilige Geest. Als God niet werkt, gebeurt er niets. Dit neemt niet weg, dat de prediker zijn eigen verantwoordelijkheid heeft in het maken en het houden van de preek. De prediker zal in uitleg (exegese) en toepassing (hermeneutiek), in opbouw en structuur (homiletiek) zich moeten inspannen om de boodschap over te laten komen. Dan staat de verkondiging in dienst van de beoogde ontmoeting. De prediker zal er dus alles aan doen opdat Gods Geest gebruik kan maken van dat waar een prediker toe geroepen is: de boodschap van God doorgeven.

Daarom is het mijn vraag geweest of de boodschap van de preek duidelijker wordt door middel van een ‘plot’. Dus: draagt het formuleren van een plot voor een preek bij aan de helderheid van de boodschap van Gods Woord zodat de hoorder gaat bewegen? Dit wil ik voornamelijk proberen te overdenken vanuit de studies van Eugene Lowry, o.a. The Homilitical Plot.

2. Aanleiding

Wat is een plot? Een plot in een preek is de toespitsing van de boodschap in een vorm van een spanning die tot een oplossing komt. Of: het antwoord dat gegeven wordt op een prangende vraag die vanuit een knellend punt aan de orde is.

Waarom zou je er over nadenken of een plot in de preek nodig is? Meestal verlangt de hoorder niet anders dan dat de prediker het Woord van God open legt en daarbij dichtbij het Woord blijft. Maar het is daarom juist de roeping om in de verkondiging te zoeken naar helderheid van de boodschap. Hoe gaan immers de woorden van Gods Woord zo open dat de hoorder zegt: deze boodschap haakt in op mijn leven? Daarvoor is het van elementair belang dat er een verbinding komt met de werkelijkheid. Anders blijven de woorden in de lucht hangen. Hoe ontdek je dat, eerst als prediker en daarna als hoorder?

Er is veel oefening voor nodig om te ontdekken hoe de boodschap een scherpe spits krijgt met een duidelijke focus. Als je als prediker weet welke boodschap je mag brengen, ontstaat er ook de vreugde en de bezieling om deze boodschap ook in de gemeente te brengen. Dat zal de vertolking van de boodschap ten goede komen. De prediker komt in elk geval authentiek over en de gemeente wordt ook aangesproken. Een preek die geen duidelijke boodschap heeft, is saai en boeit daarom niet. Dat geeft teleurstelling. Gemeenteleden geven aan dat er ook veel ‘gezwamd’ wordt op de preekstoel.

Daarom is de taak van de prediker als eerste bij de preekvoorbereiding dat hij weet wat hij te zeggen heeft vanuit het Woord. Het zoeken naar de juiste vormgeving van de preek is mijns inziens secundair en volgt ‘vanzelf’ vanuit de ontdekking van wat je als prediker te zeggen

hebt. De structuur vormt zich vanuit de inhoud! Je gaat er in de prediking vanzelf je best voor doen om de goede vorm te vinden als je weet dat je wat te zeggen hebt. Vandaar de vraagstelling of een plot in de preek helpt bij een betere focus op de boodschap.

3. Beweging

Er wordt in de recente homiletiek veel nagedacht over de preek als een gebeuren. De preek dient een *event* te zijn. Onder de preek gebeurt het. Er wordt in de gereformeerde traditie ook hoog opgegeven over het belang van de preek. Daar vallen beslissingen die van eeuwigheidswaarde zijn. Daar wordt geloof geboren en je verzet gebroken. Je komt tot overgave of je volhardt in weerstand. Je valt er voor of je struikelt er over.

Het is echter dan wel de vraag of het ook echt gebeurt. Daar wordt kritisch door hoorders tegen aan gekeken. Er gebeurt soms helemaal niets bij de hoorder. Terwijl er toch door de hoorder wel veel verwacht wordt. De verwachtingen zullen in de toekomst bij de kerkgangers die er nog steeds voor komen relatief hoger zijn dan ooit eerder. Dat je uit gewoonte naar de kerk gaat zal namelijk steeds meer ook inhoudelijk gedragen gaan worden. Preken moeten je echt wat doen anders haak je af. De verwachting van de hoorders moet gevoed worden. Het is dodelijk als er in de kerk niets meer verwacht wordt.

Wat is er aan de hand als het niet meer gebeurt onder de preek? Dat kan een oorzaak hebben bij de hoorder, want je bent niet altijd even gemotiveerd als hoorder en op zoek om echt wat te horen. Lang niet elke zondag zal de boodschap ook zo aangrijpend zijn. Dan gaat de verwachting al snel 'over the top'.

Maar wat bedoelen we als we zeggen dat het onder de preek gebeurt? Dan bedoelen we het moment waarop een hoorder wordt aangesproken en aangeraakt. Die ervaring heeft tot gevolg dat er beweging komt in zijn leven. Dat in beweging komen betekent dat je als hoorder wordt weggeroepen bij het oude en vertrouwde, bij het vanzelfsprekende en voor de hand liggende, en bij de hand wordt genomen en heengeleid naar het nieuwe dat God ons heeft geopenbaard. Je wordt op andere gedachten gebracht bij wat je hoort.

Als er iets gebeurt onder de preek waardoor je in beweging komt, dan hoor je het Woord van God zo, dat door de prediking bij de hand genomen wordt en je wordt meegenomen op een weg waarbij je wordt weggehaald bij vermeende waarheden en gebracht wordt bij de waarheid die God als een licht over je leven laat vallen. Je wordt weggehaald bij de drogredenering die als zandgrond zijn en naar vaste grond van een stevig fundament geleid. Daardoor ga je anders de kerk uit dan je er in kwam. Er ontstaat een heroriëntatie in het leven en er gaat een nieuwe ruimte voor je open. De preek heeft de intentie om je daarheen mee te nemen. Een kernwoord bij prediking is daarom: beweging.

4. Gids

Hoe zet een preek in beweging? Dat heeft niet alleen te maken met een boeiende voordacht, maar juist met het brengen van een boodschap. Een duidelijke boodschap zegt de hoorder iets aan en iets toe. Hoe kom je tot het vinden van een boodschap? Waar ben je mee bezig als prediker wanneer je een preek voorbereidt? Ben je een theologische waarheid aan het

opdiepen uit de teksten in de Schrift? Dan ben je bezig te zoeken naar de diepere inhoud die onder de oppervlakte verborgen is en die jij als prediker aan het opdiepen gaat. Dan is de boodschap van de preek de uitleg van wat je zelf eerder als waarheid gevonden hebt.

Het beeld bij deze manier is die van een foto of schilderij waar een deskundige uitleg bij geeft. Maar dat veronderstelt dan wel eerst de nodige interesse. Maar als je niet van een museum houdt, dan is de interesse niet snel opgewekt. De kerkdienst is echter geen museum voor toeschouwers. De hoorder van een preek is niet passief, maar wil juist actief aan de slag en er wat aan beleven. De preek is een *coproductie* van prediker en hoorder. De prediker wil samen met de hoorders een ontdekkingsstocht maken in de weg die Gods Woord wijst. Daarbij is de prediker de hoorder alleen temporeel een stapje voor. Hij is immers voorganger. Zo is hij gids.

Het past daarom beter bij een preek om het beeld van een tocht voor ogen te houden. Als je als prediker een preek gaat maken, heeft dat er mee te maken dat je beseft dat je met de hoorder onderweg wil zijn. Je wil de hoorder bij de hand nemen in de ontdekkingsstocht door het Woord. Een preek is dus een gebeuren, een *event in time*, waarbij je een ander deelgenoot wil laten zijn van wat het Woord als boodschap heeft en waar God ons een ander spoor aanwijst. Dat heeft de prediker als eerste ontdekt en dat geeft hij door. Het is een tocht die je met elkaar onderneemt en waarbij je elkaar onderweg dingen aanwijst en laat zien waar je uit gaat komen.

Daarom is het ook belangrijk dat de prediker al in de preekvoorbereiding beseft dat hij in de preek de hoorder ergens moet oppikken om met elkaar op weg te gaan. Er zit dus ook een doelgerichtheid in. De preek is een communicatief proces waarbij je bij de hoorder wil aansluiten en hem wil meenemen naar een punt waar hij nieuw zicht krijgt op God en zijn eigen leven.

Het geeft de hoorder daarom ook een onbevredigend gevoel als hij ergens bij de conclusie of de uitkomst van de boodschap moet beginnen. Hij komt dan ergens aan waar hij niet eerst naar toe gereisd is. Dat zal de hoorder een onbehagelijk gevoel geven waarbij de dingen hem tegen heug en meug worden opgedrongen. Het is dus van belang om de hoorder van meet af aan in het proces voor ogen te hebben.

5. Ontdekkingsstocht

Het beeld van de preek als ontdekkingsstocht maakt duidelijk wat de taak van de prediker is. De prediker is niet de docent die de Schrift uitlegt door begrijpelijk te maken wat moeilijk is, maar hij is vertolker die de nieuwe lichtval van het Woord laat schijnen op het leven. Niet wij laten ons licht schijnen op de Bijbelse boodschap, het is eerder zo dat de Schrift licht laat schijnen op ons leven. Daar is de prediker toe geroepen. Het gaat in het leven met God om de verlichting van de Geest van ons hart door Zijn Woord. Gods Woord wordt niet door ons geïnterpreteerd, maar wij worden door Gods Woord geïnterpreteerd.

De achtergrond hiervan is dat wij geloven dat het Woord van God zeggingskracht heeft. Dat heeft te maken met het zelfgetuigenis van de Schrift. "Elk woord van de Schrift is van God ingegeven" (2 Tim. 3:16). Calvijn zegt: 'De Schrift brengt vanzelf een besef van haar

waarheid teweeg dat niet minder duidelijk is dan wat witte en zwarte dingen over hun kleur en zoete en bittere zaken over hun smaak te kennen geven' (Inst. I, 7,2).

Niet wij zijn met God bezig, maar God is met ons bezig! En Hij komt ons tegen. Want de Schrift getuigt van een wijsheid die wij nooit hadden kunnen verzinnen. Er is een confrontatie. God openbaart Zichzelf daarin en Hij zegt 'nee' tegen alles waar de wereld 'ja' tegen zegt en een duidelijk 'ja' tegen alles waar de wereld 'nee' tegen zegt (1 Cor. 1: 25). Het principe van Gods Woord is dat het de dingen van ons leven op zijn kop zet. Dat is het principe van heroriëntatie, van ommekeer.

Daarin zit ook beweging. Er is een kritisch moment in Gods Woord. Ons leven wordt geoordeeld door God in zonde, waarin wij door eigen schuld vastlopen en waardoor ons leven doodloopt. We redden ons er niet uit met allerlei verontschuldgingen. Maar daarna laat God ons ook horen hoe Hij ons in genade aanneemt en verlost van onze verlorenheid. Daar was het offer van Zijn Zoon het bewijs voor van Zijn onpeilbare liefde. De prediking heeft tot taak om zowel het één als het ander uit te dragen. Het zegt aan en het zegt toe.

De preek is daarom ook veel meer dan uitleg of een manier van informeren. Het inzicht en het besef van onze schuld en zonde vraagt er niet om dat wij daarover in een preek een lezing te horen krijgen, maar Gods genade verkondigd krijgen. We hebben geen informatie nodig, maar verlossing van de schuld. Wij worden door het Woord van Gods genade vrijgesproken omdat wij schuldig staan. We mogen in vrijheid heen gaan omdat we ontdekken hoe gevangen we zitten. Het Woord doet wat het zegt! Het Evangelie is werkelijk die boodschap waar het van getuigt. Daar moet het in de preek over gaan.

6. Beweging door het plot

Dat is de beweging waar het om gaat: de waarheid van Gods Woord maakt vrij. Deze beweging ontstaat door het plot van de preek. Wat is het plot? Het plot is niet hetzelfde als de verhaallijn, want een preek is geen vertelling. Het plot van de preek is de aanduiding van de spanning die er in een preek ligt. Een preek heeft een begin en een eind. Daartussen moet een spanningsboog staan die niet alleen voor de aandacht zorgt, maar die ook de boodschap uit de doeken doet. Daar zorgt het plot voor.

Het plot heeft als ingrediënt altijd een dringende vraag of een knoop die niet losgaat of een knelpunt dat niet zomaar opgelost wordt. Daar wordt naar gezocht in het plot. Een plot is de samenhang tussen een probleem dat wordt gevoeld en de ontknoping die de oplossing biedt. Deze twee polen van vraag en antwoord moeten met elkaar in relatie worden gebracht. Dat vormt het plot van de preek waardoor de beweging er in komt.

Het plot wordt gevormd waar het snijpunt te vinden is tussen probleem en oplossing. Bij een preek gaat het er dus niet alleen om dat je kunt zeggen *wat* er staat, maar ook vooral *waarom* het er staat want daardoor wordt er iets verklaard. Elk expliciet antwoord van wat er staat veronderstelt een impliciete vraag die er achter schuil gaat. In de samenhang daartussen ontstaat een preek die mensen wat te zeggen heeft en in beweging zet. Een preek veronderstelt dus een *itch* en een *scrath*. Het plot van de preek is hoe het komt van de *itch to scrath*.

7. Plot: opbouw

a. Probleem

De beweging die een preek op gang wil brengen kan dus worden bewerkstelligd door het plot. Er wordt een vraag opgeworpen en daar moet een antwoord op komen. Dat betekent dat het nodig is dat een preek de hoorder wil ergens wil oppikken op een punt waar een vraag ligt of een probleem of nood onderkend wordt. Daar gaat de hoorder zich op richten. Waar gaat het in de preek over (onderwerp) en wat wordt daar over gezegd? Wat is daarbij het raakpunt met ons leven? Dat krijgt aandacht. Het probleem van veel preken is dat er antwoorden worden gegeven op vragen die niet helder zijn. *‘Thinking begins at the point of a felt problem’*.

b. Pijnlij

Waar komt de vraag uit op? Er is een gebrokenheid in het leven. De mens verkeert vanwege de condition humain in nood. Er ligt pijnlij onder de oppervlakte van het leven. Die moet worden opgespoord. Of die dient zich al op voorhand aan. Maar die moet in de preek naar boven komen! Pas dan kan het werkelijk tot een ontmoeting komen met de verlossende boodschap van het Evangelie.

Het op het spoor komen van deze pijnlij is een belangrijke taak in de preekvoorbereiding! Mensen kunnen pas tot bekering komen als ze de pijnlij van hun leven ontdekken. Dat heeft te maken met wat er anders moet. Tot geloof komen is niet zoiets als een goed gevoel zoeken te krijgen over God. Het heeft eerder te maken met de bereidheid om dingen los te laten waar je aan vastzit en wat je pijn geeft. Het moet er daarom in de preek over gaan waarom het pijn doet. Er moet een diagnose worden gesteld. Dat is de belangrijkste opdracht bij de preekvoorbereiding. De preek zal diepgang krijgen als de diagnose goed gesteld wordt en als het probleem diep gepeild wordt. Als het allemaal aan de oppervlakte blijft, des te minder zeggingskracht heeft de preek.

Er moeten dus geen snelle oplossingen worden geboden. Om de boodschap op maat te krijgen is het belangrijk om er echt bij stil te staan wat de oorzaak is van de pijn en waarom het probleem bestaat. Daarbij moet je niet voor het gemak in algemeenheden blijven steken, maar specifiek worden. Dat gaat gebeuren wanneer er verder wordt doorgevraagd naar het *‘waarom’*. Dat is een lastige oefening. Wat zijn de gevoelens die achter het gedrag schuil gaan?

Dit is het niveau in het plot van de preek waarop de hoorder gaat *‘dialogiseren’*. Wat vind ik er van? Wat voel ik daarbij? Dit is niet zozeer het niveau van het wel of niet er mee eens zijn. Het is eerder de herkenning van wat eerlijk aan de orde komt en waar je niet omheen kunt. Je komt op dit niveau in de preekvoorbereiding door steeds door te vragen naar het *‘waarom’*. Daarvoor mag je als prediker het uitgangspunt nemen bij jezelf. Hoe ervaar je dat zelf? En waarom is dat zo? Doorvragen is daarbij het middel waardoor de preek aan kracht wint.

c. Kritisch moment

Op deze wijze wordt zichtbaar wat de doodlopende wegen in het menselijk bestaan zijn. De gebruikelijke antwoorden waarmee wij ons in het leven op de been houden worden onmaskerd als drogredenen. De waan van de dag blijkt alleen maar af te leiden van wat er

echt toe doet en waar het om gaat. De spanning moet worden ontdekt en uitgewerkt en worden opgevoerd. Zo wordt er een bereidheid bij de hoorder aangelegd om echt te gaan luisteren naar het antwoord. Die bereidheid moet er namelijk komen. Daarmee komt de hoorder namelijk in beweging. Zo krijgt het hem wat te zeggen.

Deze spanning die naar boven komt, vraagt echt om een oplossing. Er moet een sleutel worden gevonden. De sleutel voor de oplossing is het kritische moment. De oplossing is altijd het antwoord waarbij de dingen op zijn kop komen te staan. Er is een omkering waardoor er opeens een heel nieuw licht op het leven valt. Dat is het principe van de bekering. Het net moet aan de andere zijde van het schip geworpen worden. Er wordt een heel andere richting ontdekt waardoor het echt heel anders wordt.

Dit antwoord wordt gevonden door zorgvuldig te zoeken in het Woord. Het antwoord ligt altijd diametraal ten opzichte van de vraag. Want het eigene van het antwoord van het Evangelie is dat het nooit in lijn ligt van wat wij zouden verwachten. Het is altijd anders en het werpt echt nieuw licht op de zaak. Eerst wordt het vloerkleed onder je vandaan getrokken en dan krijg je opeens vaste grond onder de voeten. De dingen moeten in ons leven anders gaan worden.

De beweging van *itch to scratch* gaat dus altijd via het kritische moment, waarbij er sprake is van een omkering van zaken. De sleutel is het kritische moment. Het is anders dan ik dacht en de waarheid brengt het echt aan het licht. Ik word door de Schrift er op gewezen. Niet ik lees de Schrift, maar de Schrift leest mij.

8. De ruimte

Vanuit deze ontdekking is de prediker er toe geroepen om vanuit het Woord de (heilige) ruimte te scheppen waarin werkelijk iets gebeurt tussen God en de hoorder. Hier wordt de ruimte van het Evangelie gehoord. God maakt ruimte. De naam Jozua (Jezus) komt van een woord dat 'ruimte maken' betekent. Het is een kernwoord voor verlossing. Je kunt je daar psychologisch iets bij voorstellen: loskomen uit banden (van jezelf), uit tobberijen. *Hij is tot ruimte gekomen*. Psalm 118: *Ik werd benauwd van alle zijden en riep de Heer ootmoedig aan; de Heer verhoorde mij in 't lijden en deed mij in de ruimte gaan*. Die ruimte kunnen wij niet geven; dat doet God. De prediker heeft de roeping daarbij verwijzend te zijn.

Het moment om naar deze ruimte te verwijzen, moet niet voor zijn tijd gebeuren. Anders is het Evangelie niet genoeg 'geloofwaardig'. Het komt als de tijd er rijp voor is. De spanning moet eerst gevoeld worden. Daar is het plot ook juist op uit! Maar als er ervaren wordt dat de sleutel voor de oplossing van de spanning ligt in de omkering, dan is er voluit ruimte in het Evangelie en in Gods genade. De bevrijdende kracht van de genade zet de hoorder echt in de ruimte. Dan gebeurt er ook wat. Het Evangelie is dan ook echt een afkondiging, een proclamatie. Dan wordt het Woord ook verkondigd als een gebeurtenis. Dan doet het Evangelie wat het ook zegt.

Het manco van veel preken is dat er te snel wordt over gegaan om naar deze verlossing te verwijzen. Daardoor blijft de boodschap vaak hangen. Of voor zoete koek geslikt. De echte toe-eigening vindt pas plaats als de diagnose is gesteld en de sleutel is gevonden. Dan kan de genade van het Evangelie in goede aarde vallen en komt de boodschap van God aan.

Dan is het horen van deze boodschap ook een belevenis een gebeuren waarbij het Woord vlees wordt en het gevolgen krijgt! Hoorders geven zelfs aan dat dit voor hen een emotioneel moment is. Alles valt weg en God komt centraal te staan.

9. Uitkomst

Als het Woord opeens open valt onder de preek, blijft dat niet zonder gevolgen. Als de boodschap aankomt, maakt dat het verschil uit met hoe je verder gaat. De hoorder mag het gaan geloven. Er wordt een weg gewezen. Het antwoord is gegeven en als hoorder mag je het gaan toe-eigenen. De deur van de kerk zwaait open en je gaat anders weg. Er dient zich een nieuwe mogelijkheid aan van hoe je verder gaat. Wat er dan gebeurt, is een voorschot op wat God eenmaal volkomen zal doen: Hij maakt het nieuw. *‘Zie Ik maak alle dingen nieuw’.*

In de prediking blijkt dat God ons leven heel anders uitlegt dan wij dat zelf doen en dat Hij er een ander licht over laat schijnen. Het antwoord van de hoorder bij het horen van deze boodschap is niet anders dan een gevolg van dat doorbrekend besef. Het antwoord dat er vanuit de hoorder gegeven wordt is genade en gave... Niet wij gaan wat doen, maar God gaat wat in ons leven doen. Wij werden gevonden door Hem en werden door Hem Zelf thuis gebracht en in vrijheid gesteld. Dat is het gevolg van de genade die ons bewezen wordt.

Vanuit de rechtvaardiging wordt daarom meteen duidelijk hoe de heiliging gestalte krijgt. Als de boodschap is aangekomen, brengt dat de hoorder in zijn leven tot verandering! Hoe nu verder? Wat gaat er nu van komen? Als wij anders de kerk uitgaan dan we er zijn ingekomen betekent dit dat de status quo van het begin van de preek veranderd is. Dan heeft de boodschap ons geraakt en in beweging gezet.

Hoe komt verandering tot stand? Op twee manieren. Om te beginnen door ergens druk op uit te oefenen. Je bent dan aan het duwen en waarschuwen. Op die manier wordt het er niet beter op. Er komen negatieve emoties los en de weerstand van wat gewild wordt neemt toe. De andere manier is: de spanning verminderen waardoor de situatie vastzit en niet in beweging komt! Dat betekent dat de innerlijke spanning die de verandering in de weg staat wordt behandeld en weggenomen. Dit is een betere manier van doen.

Mensen veranderen niet omdat het moet, maar omdat zij bevrijd worden van de onmacht dat ze het niet kunnen. De genade die God schenkt maakt ons vrij van banden waarin we opgesloten zitten. Als God voor ons is, omdat Hij ons aanvaardt in Zijn Zoon, dan kunnen we in dat geloof anders in het leven staan en andere keuzes maken, omdat we geliefd zijn. *‘Wat zullen wij van deze dingen zeggen?’* (Rom. 8: 21). Dit principe is steeds in de brieven van Paulus terug te vinden. Het is de boodschap dat de gerechtigheid er is door het geloof en dat vandaar uit het nieuwe leven vorm krijgt.

Als het leven er dan zo mag uit te zien onder de verkondiging van Gods genade, dan betekent dit voor ons dat we in de ruimte mogen treden. Deze verlossende uitkomst van de preek geeft de hoorder grond onder de voeten en een steun in de rug. Het zet de hoorder aan het werk en maakt hem bedacht om het goede te doen. Het is uiteindelijk het antwoord in geloof en gehoorzaamheid op Gods bevrijdende genade waarmee Hij alle dingen nieuw

maakt. We hebben niet een God die zegt hoe het moet, maar een God die zegt dat Hij het doet.

10. Helpt een plot?

Om terug te komen op de vraag aan het begin: helpt het formuleren van een plot de duidelijkheid van de boodschap? Draagt het aan de helderheid van de boodschap van Gods Woord bij om in de preek te werken met een plot? Ja, door middel van het plot krijgt de preek een boodschap die zeggingskracht krijgt. De hoorder voelt de spanning waar de boodschap van de preek over gaat. Het plot is gericht op het vinden van die spanning, waardoor het antwoord van Gods Woord werkelijk wat te zeggen geeft in de situatie van het leven. Het is de weg gaan van *itch to scratch*.

Met een plot werken in een preek heeft dus met het volgende te maken:

- a. het formuleren van een scherpe *focus* vanwege de samenhang tussen een heldere vraag die wordt gevoeld en de ontknoping die het antwoord aanreikt.
- b. het eigene van het Evangelie dat nooit in lijn ligt van wat wij zouden verwachten: er is altijd een kritisch moment.
- c. de verrassing over het antwoord van wat God ons laat horen in Zijn Evangelie van kruis en opstanding waardoor onze wereld op zijn kop komt te staan.
- d. de reactie die ontstaat op die ontdekking is de beweging waar de preek op uit is bij het gedrag van de hoorder: *function*.

Het gevaar van een plot is dat het een keurslijf wordt. En dat het middel het doel wordt. Als prediker ga je dan een verkeerd gebruik maken van deze methode. Ik las bij drs. W. Dekker in een artikel 'Durf iets te roepen'. 'Iemand zei, dat hij echt elke zondag weer probeerde te luisteren, maar meestal na vijf minuten al afhaakte: weer een uiteenzetting over allerlei interessante exegetische details en waarom de lezingen van de zondag met elkaar samenhangen, maar dan heb ik de neiging, zei hij, op te staan en te zeggen: Man durf eens iets te roepen, desnoods roep je onzin, maar roep iets!'

Het geheim van een preek die werkelijk veel uitwerkt is lang niet altijd de homiletische kunst van de prediker, maar toch vaak wel de eerlijke vrijmoedigheid van de prediker. Zo ging het met Petrus op de Pinksterdag in Jeruzalem. Maar dat heeft echt te maken met het spreken in tongen als van vuur. Paulus vroeg de gemeente om gebed zodat hij het Evangelie met vrijmoedigheid mocht preken. Predikers hebben dat vandaag eens te meer nodig.